

Sygn. akt VI Ka 319/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

12 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSR del. do SO Jarosław Staszekiewicz

Protokolant Sylwia Sarnecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w L.J. K.

po rozpoznaniu 12 czerwca 2018 r.

sprawy **M. F.** ur. (...) w L.

s. E., K. z domu P.

oskarżonego z art. 284 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaniu

z 7 marca 2018 r. sygn. akt II K 27/18

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. F. w ten sposób, że:

- podstawę wymiaru kary uzupełnia o art. 37a kk,
- uchyla orzeczenie zawarte w pkt. II części dyspozytywnej wyroku;

II. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygnatura akt VI Ka 319/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubaniu z 7 marca 2018 roku w sprawie II K 27/18, uznano M. F. za winnego tego że w okresie pomiędzy 1 kwietnia a 31 grudnia 2016 roku w W., województwa (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał przywłaszczenia elementów rusztowań typu (...)konstrukcji metalowej wartości 10.577,39 złotych działając tym samym na szkodę spółki (...)sp. z o.o. z siedzibą w W., reprezentowanej przez M. Ł., to jest występku z art. 284 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 284 § 1 k.k., wymierzono mu karę 50 stawek dziennych grzywny, ustalając jedną stawkę na 20 złotych. Na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej spółki 10.577,39 złotych. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Od wyroku tego apelację wniósł prokurator. Zarzucił obrazę art. 37a k.k. poprzez zaniechanie jego powołania jako podstawy prawnej wymierzonej oskarżonemu kary grzywny. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie M. F. za przypisane przestępstwo z art. 284 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37a k.k. kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy przyjęciu, że wartość jednej stawki dziennej jest równoważna kwocie 20 złotych.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora zasługiwała na uwzględnienie, choć jej zarzut powinien być zostać inaczej sformułowany. Z treści odwołania wynika bowiem, że skarżąca nie miała wątpliwości co do tego, że sąd I instancji zastosował art. 37a k.k. wymierzając oskarżonemu karę grzywny za czyn z art. 284 § 1 k.k. Sama w końcowej części uzasadnienia apelacji wskazuje przepis, który został naruszony – art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. To jego obrazę, mającą wpływ na treść wyroku, w istocie zarzuca. Do naruszenia prawa materialnego dochodzi bowiem w razie zastosowania przepisu wbrew jego treści bądź też pominięcia jego zastosowania w sytuacji, która wymaga, by po niego sięgnąć. Skoro jednak odwołująca się jest przekonana, że sąd rejonowy zastosował art. 37a k.k., a tylko nie dał temu wyrazu w treści wyroku, nie powinna zarzucać jego naruszenia.

Nie budzi przy tym wątpliwości, że doszło do wspomnianej obrazę przepisu postępowania, mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Zgodnie z powołanym art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., wyrok powinien zawierać wskazanie zastosowanych przepisów ustawy karnej. W niniejszej sprawie sąd I instancji jako podstawę orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny powołał jedynie art. 284 § 1 k.k. Przewiduje on jednak wymierzenie wyłącznie kary pozbawienia wolności. Aby orzec karę łagodniejszą konieczne jest sięgnięcie do innych instytucji prawa materialnego, przewidzianych w części ogólnej. W niniejszej sprawie sąd rejonowy nie sygnalizował, by zastosowanie miało mieć nadzwyczajne złagodzenie kary, nie dał temu wyrazu ani w wyroku, ani w uzasadnieniu. Zasadnie zatem przyjmuje apelująca, że zastosowanie znalazł art. 37a k.k., który umożliwia orzeczenie za występki z art. 284 § 1 k.k. kary grzywny. Powinien być on powołany jako podstawa wymiaru kary w treści wyroku. Jego pominięcie stanowi naruszenie art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. i ma wpływ na treść orzeczenia, skoro zubaża jego treść o jedną z zastosowanych podstaw prawnych. Podnoszony w apelacji zarzut był skuteczny i musiał spowodować zmianę rozstrzygnięcia sądu I instancji poprzez uzupełnienie podstawy wymiaru kary wobec oskarżonego o art. 37a k.k.

Sąd okręgowy uzyskał w toku postępowania odwoławczego informację, że w sprawie II K 270/17 Sądu Rejonowego w Lubaniu, przeciwko T. J., 11 września 2017 roku zapadł wyrok, w którym skazano go za czyn z art. 284 § 1 k.k. oraz orzeczono wobec niego obowiązek naprawienia szkody na rzecz (...)sp. z o.o. w W. poprzez zapłatę 10.577,39 złotych. Z zeznań M. Ł. (k. 3-4 i 25) oraz S. Ł. (k. 24) wynika, że obu mężczyzn – M. F. i T. J. - podejrzewali o dokonanie zaboru tych samych rusztowań. Zarzuty im przedstawione dotyczą tego samego okresu, przedmiotów o tej samej wartości. Z pisma pokrzywdzonego podmiotu (k. 42) wynika, że jest to całkowita szkoda spowodowana zabraniami rusztowań. Trzeba zatem przyjąć, choć nie wynika to z wyroków skazujących, że mężczyznom zarzucono popełnienie razem tego samego czynu z art. 284 § 1 k.k., a tym samym przypisano wyrządzenie jednej szkody w mieniu (...)sp. z o.o. w W..

Wyrok przeciwko T. J. uprawomocnił się 23 września 2017 roku. Był więc już prawomocny w czasie orzekania przez sąd I instancji w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 415 § 1 k.p.k., obowiązku naprawienia szkody nie orzeka się, jeżeli o roszczeniu wynikającym z popełnienia przestępstwa prawomocnie orzeczono. Z taką sytuacją mamy do czynienia w sprawie II K 27/18 Sądu Rejonowego w Lubaniu – nałożono na M. F. obowiązek naprawienia szkody pomimo, że już wcześniej o roszczeniu odszkodowawczym co do szkody wynikającej z jego przestępstwa prawomocnie orzeczono. Doszło zatem do naruszenia art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 415 § 1 k.p.k.

Naruszenie to nie zostało zarzucone w środku odwoławczym, jego dostrzeżenie umożliwiło jednak modyfikację zaskarżonego wyroku również w tym zakresie. W ocenie sądu II instancji utrzymanie w mocy obowiązku naprawienia szkody wobec oskarżonego byłoby bowiem rażąco niesprawiedliwe. Nie budzi wątpliwości naruszenie wspomnianego przepisu prawa materialnego poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia szkody wobec oskarżonego. Czyni to wyrok sądu I instancji niesprawiedliwym – nakłada on bowiem zobowiązanie w sytuacji, gdy nie ma do tego podstaw, kiedy już wcześniej inną osobę nim obciążono. Ma to charakter rażący, gdyż powoduje niezasadne orzeczenie środka kompensacyjnego. Zwiększa wagę represji wynikającej z wyroku dla oskarżonego, zmuszając go do zaspokojenia roszczenia, co do którego już wcześniej rozstrzygnięto i nałożono zobowiązanie na inną osobę. Wykonanie obowiązku ma wpływ na zatarcie skazania, a więc bezpośrednio na sferę interesów oskarżonego. Może też prowadzić do niezaskarżonego wzbogacenia pokrzywdzonego podmiotu, który swojej należności mógłby dochodzić dwukrotnie, od każdego ze sprawców, albo skierować swoje żądania do M. F., co do którego nie powinien dysponować tytułem

wynikającym z wyroku karnego. Uchybienie sądu I instancji nie miało zatem charakteru formalnego, czy też technicznego, wpływa wprost na stan uprawnień i obowiązków stron postępowania, wynikający z wyroku. Z tego powodu uznano, że dopiero jego zmiana, polegająca na uchyleniu orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody, przywróci właściwy stan sprawiedliwości, naruszony w sposób rażący. Podstawą do tego rozstrzygnięcia sądu II instancji jest art. 440 k.p.k.

Sąd odwoławczy uwzględnił zarzut apelacji, nie dostrzegł podstaw do dalszego ingerowania z urzędu w treść zaskarżonego wyroku. Biorąc pod uwagę to, że oskarżony, pracując za granicą ma zadłużenie i dziecko na utrzymaniu (k. 90), ale także to, że nie ponosi odpowiedzialności za uchybienia, które spowodowały rozstrzygnięcie sprawy przez sąd II instancji, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono go od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.